

Sygn. akt OS 2/2018

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (...) r.

w składzie:

Przewodniczący: r.pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka
Sędziowie r.pr. Bożena Bielecka - sprawozdawca
r.pr. Anna Jakubowska-Rybczyńska
Protokolant aplikant radcowski Paweł Mącik

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (...) r. sprawy ze skargi (...) na postępowanie radcy prawnego (...) na skutek odwołania wniesionego w dniu (...) r. od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (...) r. sygn. akt RD-(...) o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 w zw. z art. 438 pkt 3 i art. 297 § 1 pkt 1, 4 i pkt 5 Kodeksu postępowania karnego oraz art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 z późn. zm.) uchylić w całości zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie o odmowie wszczęcia dochodzenia z dnia (...) r. sygn. akt RD-(...) i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Przewodniczący: Członkowie:
Bożena Bilkiewicz-Bańka Bożena Bielecka Anna Jakubowska-Rybczyńska

Uzasadnienie

W dniu (...)r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęło odwołanie Pani (...) od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie z dnia(...) r. sygn. akt. RD (...) o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie radcy prawnego (...)wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion przewinienia dyscyplinarnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 K.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy o radach prawnych.

W odwołaniu Pani (...) wnosi o uchylenie postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie z dnia (...)r. sygn. akt. RD (...). Zarzuca, że radca prawny (...) reprezentuje jako pełnomocnik Spółdzielnię Mieszkaniową w (...) oraz jako obrońca z wyboru (...) prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej w (...) w sprawach z udziałem Skarżącej.

Nie zgadza się również z twierdzeniem, że mocodawcy radcy prawnego (...) nie wnoszą uwag co do jego frekwencji i opóźnień na rozprawach sądowych. Według niej opóźnienia radcy prawnego (...) dezorganizują jej obowiązki oraz jej adwokatów. Pani (...) w odwołaniu wskazuje również, iż radca prawny (...) wielokrotnie sugerował na posiedzeniach sądowych, że jest ona osobą z problemami zdrowia psychicznego, co uważa za naruszenie jej dóbr osobistych oraz zasad etyki radców prawnych.

Rozpoznając sprawę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Lublinie, ustalił co następuje:

W dniu (...)r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęła skarga Pani (...) na postępowanie radcy prawnego (...). Skarżąca zarzuciła w/w radcy prawnemu, iż będąc radcą prawnym Spółdzielni Mieszkaniowej w (...) pobiera honorarium ze składek członków Spółdzielni i jednocześnie jest pełnomocnikiem prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej w (...)- Pana (...) reprezentując jego prywatne interesy. Zarówno Spółdzielnię Mieszkaniową jak i Pana (...) radca prawny reprezentuje w postępowaniach z udziałem Skarżącej. Pani (...) wskazuje, że takim postępowaniem radca prawny (...) naruszył zasady etyki zawodowej, które polegały na dopuszczeniu przy świadczeniu pomocy prawnej do konfliktu interesów, poprzez występowanie w podwójnej roli. Skarżąca podnosi również, iż radca prawny (...) jest zatrudniony do obsługi prawnej Gminy (...) i z racji pełnionej funkcji jest zobowiązany do udzielania porad prawnych również mieszkańcom Gminy. Do skargi z dnia (...)r. Skarżąca dołączyła dokumenty wskazujące na okoliczność spóźniania się radcy prawnego na posiedzenia sądowe.

Kolejnym pismem z dnia (...)r. Pani (...) poinformowała Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego o przedłożeniu przez radcę prawnego faktury VAT za obsługę prawną Spółdzielni Mieszkaniowej w (...). Skarżąca twierdzi, że pełniąc funkcję księgową w Spółdzielni Mieszkaniowej nie wiedziała o prowadzonej obsłudze prawnej oraz o zakresie czynności, które miał wykonywać radca prawny na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej.

W uzupełnieniu skargi z dnia (...)r. Pani (...) informuje, że radca prawny (...) w swoich wystąpieniach sugeruje, że jest ona osobą z problemami zdrowia psychicznego. Radca prawny dwukrotnie na rozprawach w dniu (...)r. (sygn. akt I C (...)) oraz w dniu (...)r. (sygn. akt II K (...)) sugerował, że jest osobą z problemami zdrowia psychicznego, co w jej ocenie spowodowało negatywne nastawienie do niej Sądu, a także uniemożliwiło wypowiedzenie się co do niektórych kwestii. Według Skarżącej takie zachowanie radcy prawnego należy traktować jako naruszenie jej dóbr osobistych i zniesławienie jej osoby. Skarżąca wskazuje również, że radca prawny dostarcza do lokalnych gazet artykuły które w treści zawierają liczne pomówienia na jej temat.

W dniu (...)r. Rzecznik Dyscyplinarny wezwał radcę prawnego (...) do ustosunkowania się do treści zarzutów sformułowanych w skardze z dnia (...)r.

W piśmie z dnia (...)r. radca prawny (...) ustosunkował się do zarzutów zawartych w skardze z dnia (...)r., podnosząc, że została wniesiona przez osobę, która jest przeciwnikiem procesowym jego klienta – p. (...) oraz Spółdzielni Mieszkaniowej w (...). Radca prawny stwierdził, że na podstawie udzielonych mu pełnomocnictw uprawniony jest do reprezentowania interesów Spółdzielni Mieszkaniowej w (...) oraz p. (...). Wskazał, że w

żadnej sprawie nie występuje w podwójnej roli bowiem interesy jego klientów nie są tożsame z interesami Pani (...) i nigdy nie występował w roli pełnomocnika Państwa (...). Z treści wyjaśnień radcy prawnego wynika również, że świadczy on pomoc prawną Gminie (...). Podał ponadto, że opóźnienia na rozprawach związane były z reguły z kolizją terminów i były sygnalizowane.

Do przesłanego pisma załączył oświadczenia, mocodawców nie wnoszących uwag co do jego frekwencji na wyznaczonych rozprawach.

Postanowieniem z dnia (...)r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego odmówił wszczęcia dochodzenia w przedmiotowej sprawie. W jego ocenie załączony do akt sprawy dyscyplinarnej materiał dowodowy nie wskazuje na naruszenie przez radcę prawnego (...) zasad etyki, przepisów prawa czy godności zawodu radcy prawnego. W ocenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego radca prawny wbrew zarzutom stawianym w skardze nie dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego. Dokonywane przez niego czynności były zgodne z prawem i związane były z działaniami w interesie jego mocodawcy, toteż nie mogą być podstawą formułowania zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawa czy zasad etyki radcy prawnego.

Po rozpatrzeniu odwołania Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izby Radców Prawny w Lublinie, zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W dniu (...)r. wpłynęła skarga Pani (...) do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie (dalej: Okręgowy Sąd Dyscyplinarny) na postanowienie z dnia (...)r. Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia dochodzenia w przedmiotowej sprawie.

Skarżąca nie zgadza się z powyższym rozstrzygnięciem oraz uzasadnieniem, że nie doszło do przewinienia dyscyplinarnego, bowiem radca prawny (...) działa jako pełnomocnik Spółdzielni Mieszkaniowej w (...) oraz obrońca p. (...) prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej w sprawach z jej udziałem co wskazuje, że doszło do konfliktu interesów. Fakt, iż mocodawcy radcy prawnego nie wnoszą uwag co do frekwencji i opóźnień na rozprawach sądowych, nie oznaczają braku jego uchybień bowiem takie zachowanie czyli opóźnienia, dezorganizują zarówno jej obowiązki jak i obowiązki jej pełnomocników. Skarżąca podnosi również, że radca prawny zachowaniem na rozprawie sądowej w dniu (...)r. oraz w dniu (...)r. naruszył godność zawodu, gdyż zgłaszał uwagi co do jej zdrowia psychicznego, co było naruszeniem jej godności i dóbr osobistych.

W świetle opisanego stanu faktycznego w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ustalenia poczynione przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego w dotychczas prowadzonym postępowaniu należy uznać za niewystarczające. Stosując odpowiednio przepisy postępowania karnego w szczególności wskazane w rozstrzygnięciu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego regulacje art. 297 § 1 pkt 1, 4 i pkt 5 K.p.k. należy uznać, że nieprzeprowadzenie wyczerpującego postępowania dowodowego w niniejszej sprawie *de facto* oznacza nie wyjaśnienie okoliczności sprawy w tym zakresie i nie zebranie dowodów, a

tym samym brak możliwości rozstrzygnięcia w oparciu o posiadany materiał dowodowy czy radca prawny dopuścił się naruszenia Kodeksu Etyki Radców Prawnych, stanowiącego uchybienia o charakterze przewinienia dyscyplinarnego. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zgromadził materiał dowodowy który jednak nie jest kompletny, pozwalający na wszechstronną ocenę okoliczności danej sprawy oraz dokonał jego analizy, która nie jest analizą wnikliwą i wyczerpującą. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest niepełny, toteż zarzuty Skarżącej skierowane do wydanego postanowienia zasługują na podzielenie.

W zaskarżonym postanowieniu Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie odniósł się w prawidłowy sposób do zarzutów Skarżącej zawartych w skardze i podnoszonych w toku postępowania. Nierozpoznanie wszystkich zarzutów oznacza, że naraża się na zarzut nie wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy, które mogą mieć wpływ na wynik postępowania. tj. odmowę wszczęcia dochodzenia na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 K.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy o radach prawnych. Odniesienie się do zarzutów strony nie może mieć charakteru "sygnalnego" chodzi bowiem o to, by Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w sposób wyczerpujący i jawny wskazał stronie motywy, które w jego ocenie stanowią o ich bezzasadności.

W pierwszej kolejności zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia wymagało uprzedniego poinformowania radcy prawnego (...) o uzupełnieniu skargi z dnia (...)r. i złożeniu przez Skarżącą kolejnych pism z dnia (...)r. oraz z dnia (...)r. w których rozszerzyła katalog stawianych mu zarzutów. Radca prawny jak wynika z jego pisma z dnia (...)r., ustosunkował się tylko do skargi z dnia (...)r., której odpis został mu przesłany w dniu (...)r. Pomimo, że po tym terminie wpłynęły jeszcze dwa pisma Strony, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie umożliwił radcy prawnemu (...) złożenia stosownych wyjaśnień co do stawianych mu zarzutów we wskazanych pismach.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy koncentruje się tylko na okoliczności, że radca prawny (...) w prowadzonych sprawach nie występował w podwójnej roli, gdyż nie był pełnomocnikiem Państwa (...) i w związku z tym nie dochodziło do konfliktu interesów.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznaje, że ocena postępowania radcy prawnego (...)wymaga uprzedniego uzupełnienia materiału dowodowego o szereg istotnych w sprawie dokumentów, w tym o umowę o świadczenie pomocy prawnej zawartą przez radcę prawnego ze Spółdzielnią Mieszkaniową w (...), jak również o umowę zawartą przez radcę prawnego z (...) jako osobą prywatną, gdzie jest pełnomocnikiem z wyboru oraz o stosowne w tym zakresie pełnomocnictwa.

W trakcie ponownie prowadzonego postępowania należy również wyjaśnić, czy (...) jako prezes Spółdzielni Mieszkaniowej w (...) był umocowany do podpisania oświadczenia z dnia (...)r. Wskazana okoliczność jest istotna w sprawie bowiem jak wynika ze skargi Pani (...) w (...)r. doszło do odwołania Pana (...) z funkcji Prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej w (...).

Na podstawie przedłożonych dokumentów, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zobligowany będzie ustalić zasady wynagradzania radcy prawnego (...) za obsługę prawną Spółdzielni Mieszkaniowej w (...) i reprezentowanie Pana (...) prezesa tej Spółdzielni,

dopiero tak uzupełniony materiał dowodowy pozwoli na ocenę czy nie zachodzi konflikt interesów oraz występowanie radcy prawnego (...) w podwójnej roli.

Okoliczność podnoszona przez Skarżącą, a dotycząca konfliktu interesów radcy prawnego z uwagi na jego występowanie w podwójnej roli (jako pełnomocnika Spółdzielni Mieszkaniowej w (...) oraz jako pełnomocnika (...) czyli Prezesa tej Spółdzielni w zakresie jej prawidłowości i dopuszczalności nie była przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinowanego analizowana i oceniana.

W skardze z dnia (...)r. Skarżąca wielokrotnie podkreślała, że niestosowne zachowanie radcy prawnego spowodowało negatywne do niej nastawienie Sądu i uniemożliwiło wypowiedzenie się oraz przedstawienie swojego stanowiska. W jej ocenie takie zachowanie radcy prawnego stanowiło naruszenie dóbr osobistych oraz było sprzeczne z zasadami etyki radców prawnych. Z uwagi na takie zarzuty dotychczas zebrany materiał dowodowy Zastępcy Rzecznika Dyscyplinowanego powinien uzupełnić o protokoły z rozprawy sądowej z dnia (...)r. (sygn. akt I C (...)) oraz z rozprawy sądowej z dnia (...)r. (sygn. akt II K (...)). Na ich podstawie można będzie zweryfikować czy zarzucane przez Skarżącą niestosowne zachowanie radcy prawnego w trakcie posiedzeń sądowych miało miejsce i jaka była reakcja Sądu na zarzucane radcy prawnemu niestosowne zachowanie.

W związku z powyższym Zastępcy Rzecznika Dyscyplinowanego wydanego postanowienia nie poprzedził zgromadzeniem pełnego materiału dowodowego oraz jego wyczerpującą analizą tym bardziej, że radca prawny nie miał możliwości do przedstawienia argumentów na swoją obronę oraz ustosunkowania się do wszystkich stawianych mu w kolejnych pismach Skarżącej zarzutów.

Dokumenty przedkładane przez stronę to tylko część dowodów w sprawie bowiem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinowanego jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu pełnego postępowania dowodowego, wyjaśnienia zaistniałych zdarzeń, oraz rzetelnej i wszechstronnej analizy materiału dowodowego i ustalenia czy doszło do zachowania rady prawnego o charakterze przewinienia dyscyplinarnego.

Niezależnie od konkretnych sytuacji i związanych z nimi zakazów zawartych w art. 28 oraz art. 29 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - radca prawny podejmując się świadczenia pomocy prawnej powinien mieć na uwadze art. 26 ust. 1 Kodeksu Etyki, który nakazuje mu oceniać każdą sytuację, w której wykonuje czynności zawodowe z punktu widzenia naruszenia tajemnicy zawodowej, ograniczenia niezależności, a także nieuprawnionego wykorzystania przewagi wynikającej z wiedzy o sprawach innego klienta. Radca prawny winien też pamiętać o innej podstawowej wartości wykonywania zawodu jaka jest lojalność i kierowanie się dobrem klienta - art. 8 przywołanego Kodeksu.

Ubocznie Okręgowy Sąd Dyscypliny podnosi, iż zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego (art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). W wyroku z dnia 18 lutego 2004r. (sygn. akt P 21/02), Trybunał Konstytucyjny uznał, że zawody zaufania publicznego wykonywane są zgodnie z ich konstytucyjnym określeniem - w sposób społecznie aprobowany, o ile ich wykonywaniu towarzyszy realne "zaufanie publiczne". Na zaufanie to składa się szereg czynników min. przekonanie o zachowaniu przez wykonującego ten zawód dobrej woli, właściwych motywacji, należytej staranności zawodowej, dlatego też prowadzone postępowanie wyjaśniające przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinowanego powinno zmierzać do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości co do zachowania radcy prawnego.

Dokonanie powyższych ustaleń i skonfrontowanie ich z pozostałym materiałem dowodowym może być podstawą prawidłowej oceny niniejszej sprawy i wydania stosownego rozstrzygnięcia.

Dopiero tak skompletowany materiał dowodowy umożliwi Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego zbadanie sprawy w jej całokształcie, co pozwoli na ocenę zasadności skargi wniesionej na zachowanie radcy prawnego.

Z przytoczonych względów Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie orzekł jak w sentencji postanowienia.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 426 § 1 Kodeksu postępowania karnego w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2017r., poz. 1870 z późn. zm.) postanowienie jest prawomocne i od niniejszego postanowienia nie służy prawo wniesienia odwołania do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Przewodniczący:

Bożena Bilkiewicz – Bańka

Członkowie:

Bożena Bielecka

Anna Jakubowska – Rybczyńska